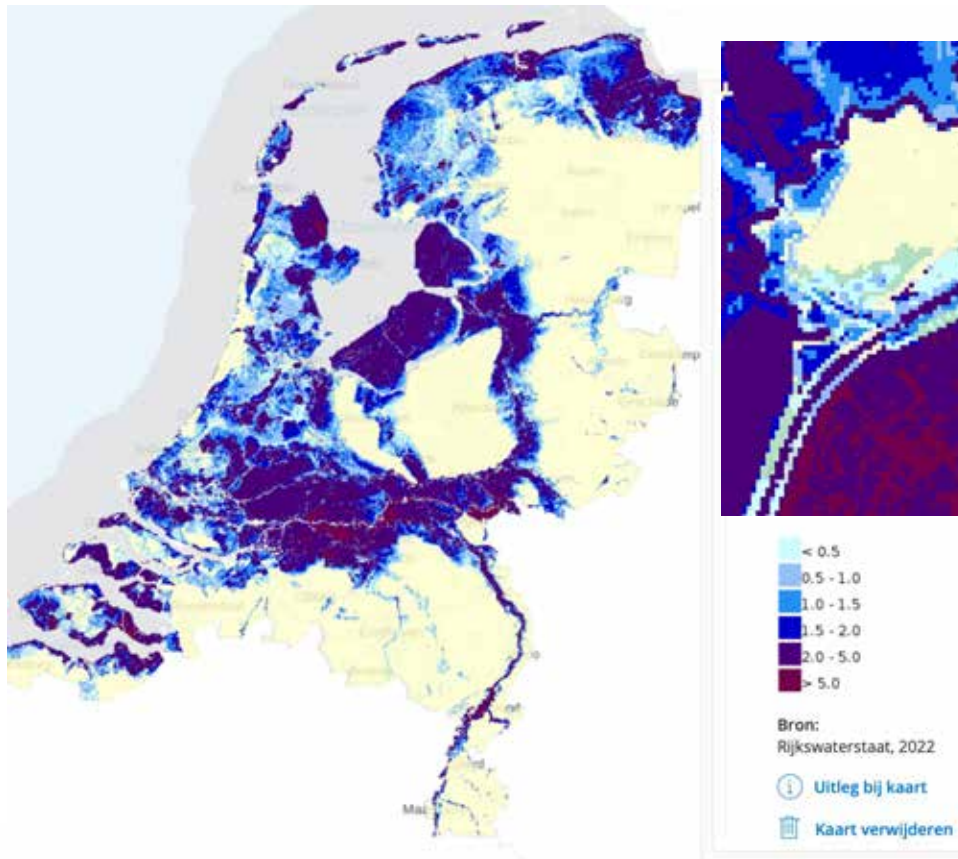
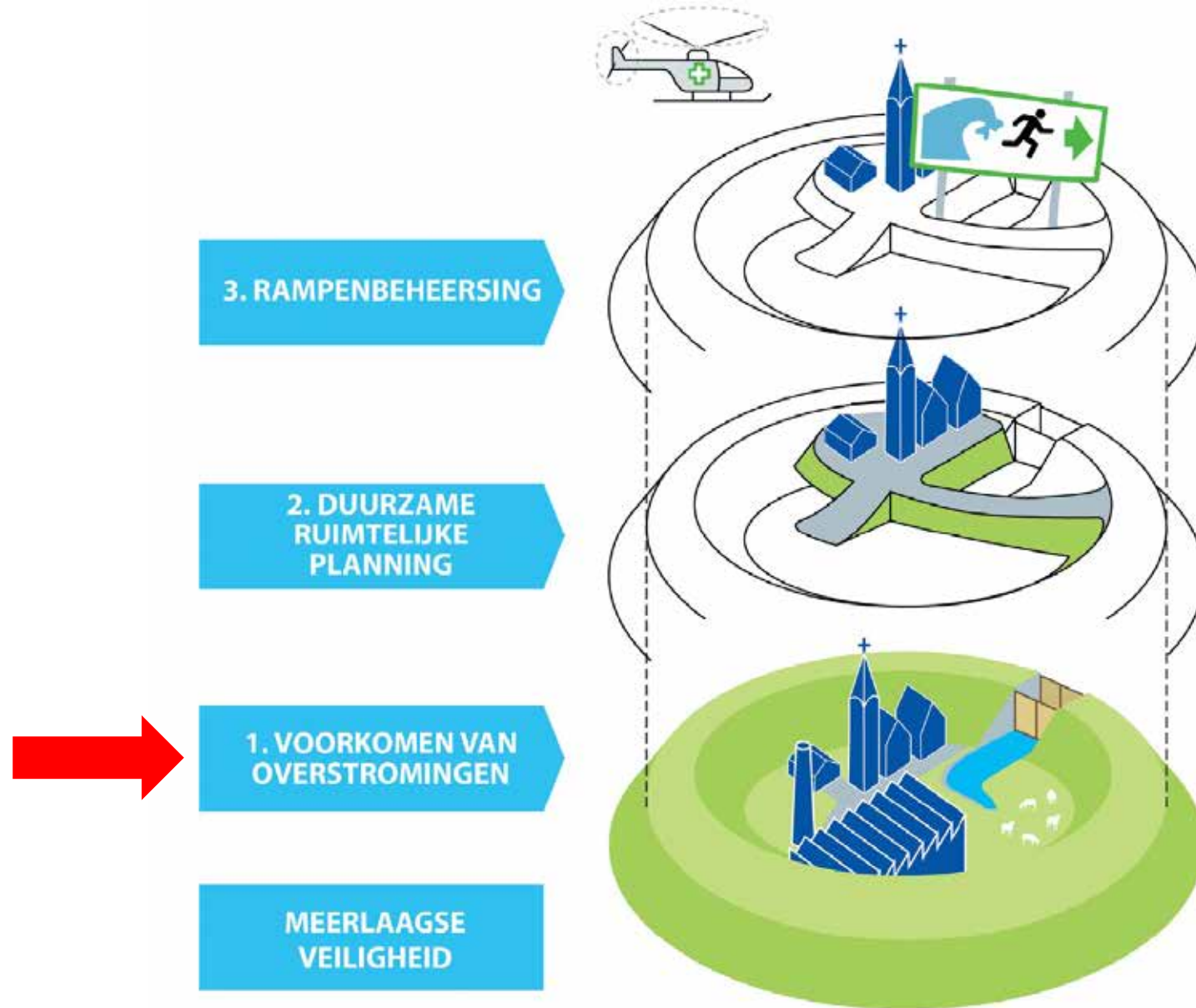

Juridische instrumenten overstromingsrisicobeheer NL

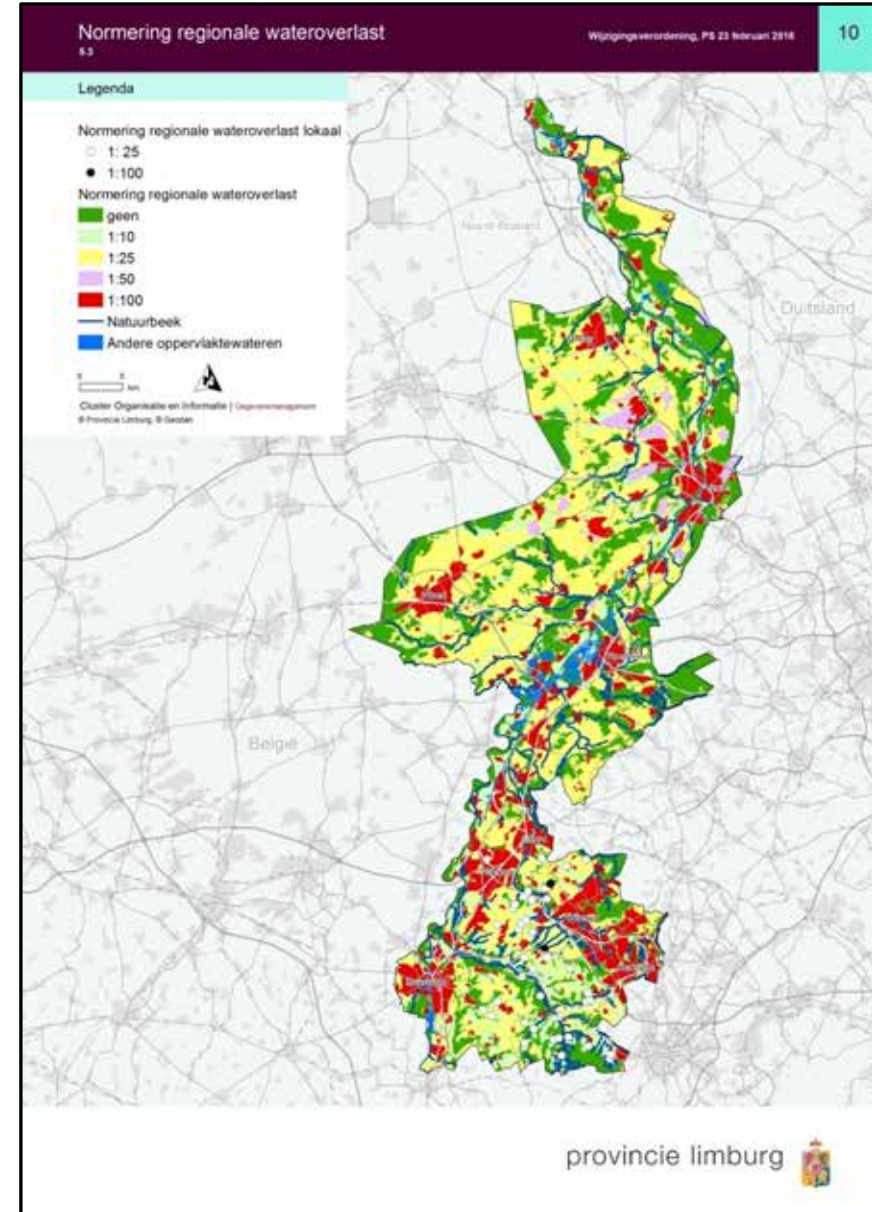
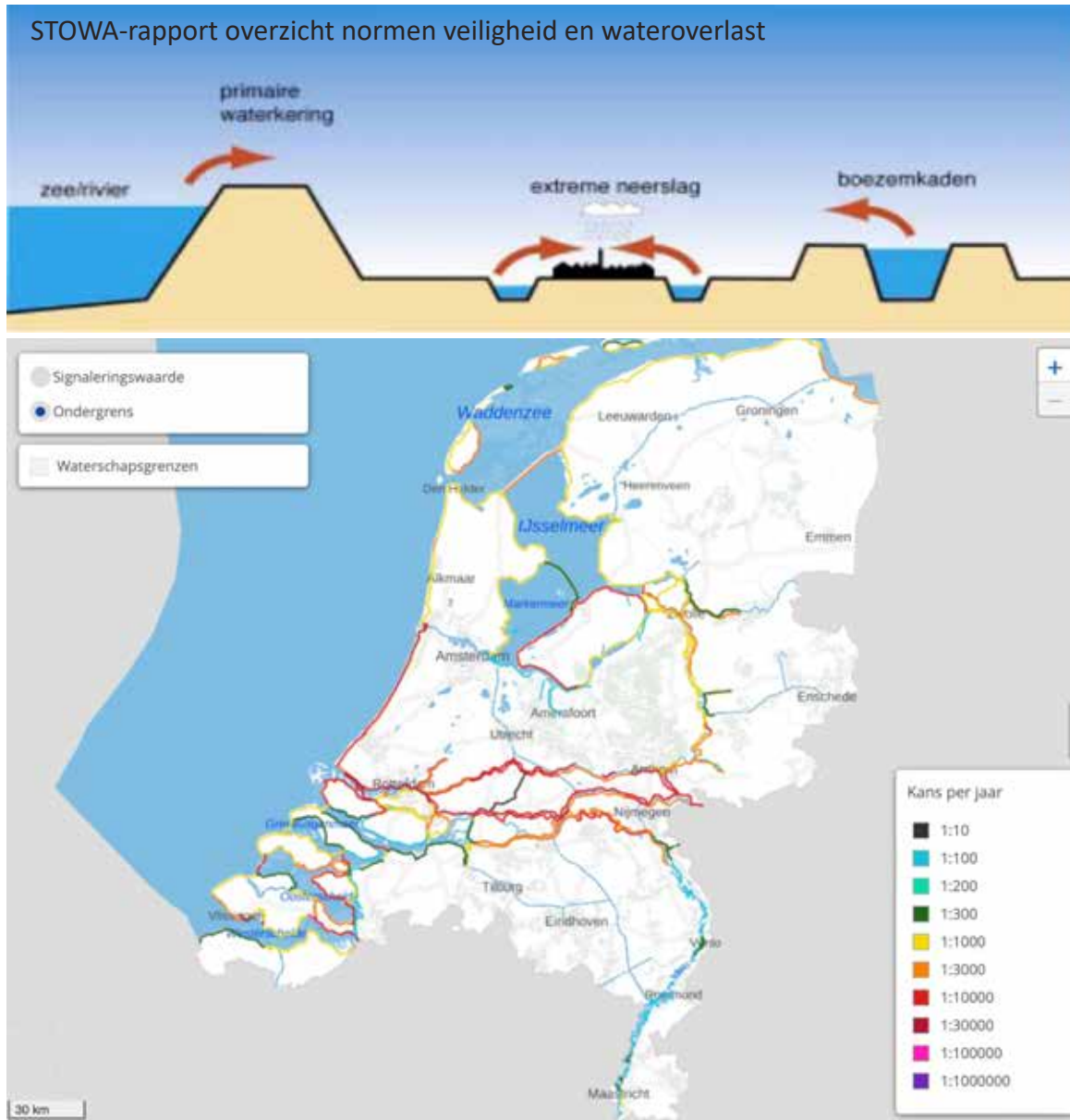

Overstromingsrisico = kans (laag 1) x gevolgen (laag 2 en 3)

Sterk genormeerd: omgevingswaarden waterstaatswerken

STOWA-rapport overzicht normen veiligheid en wateroverlast

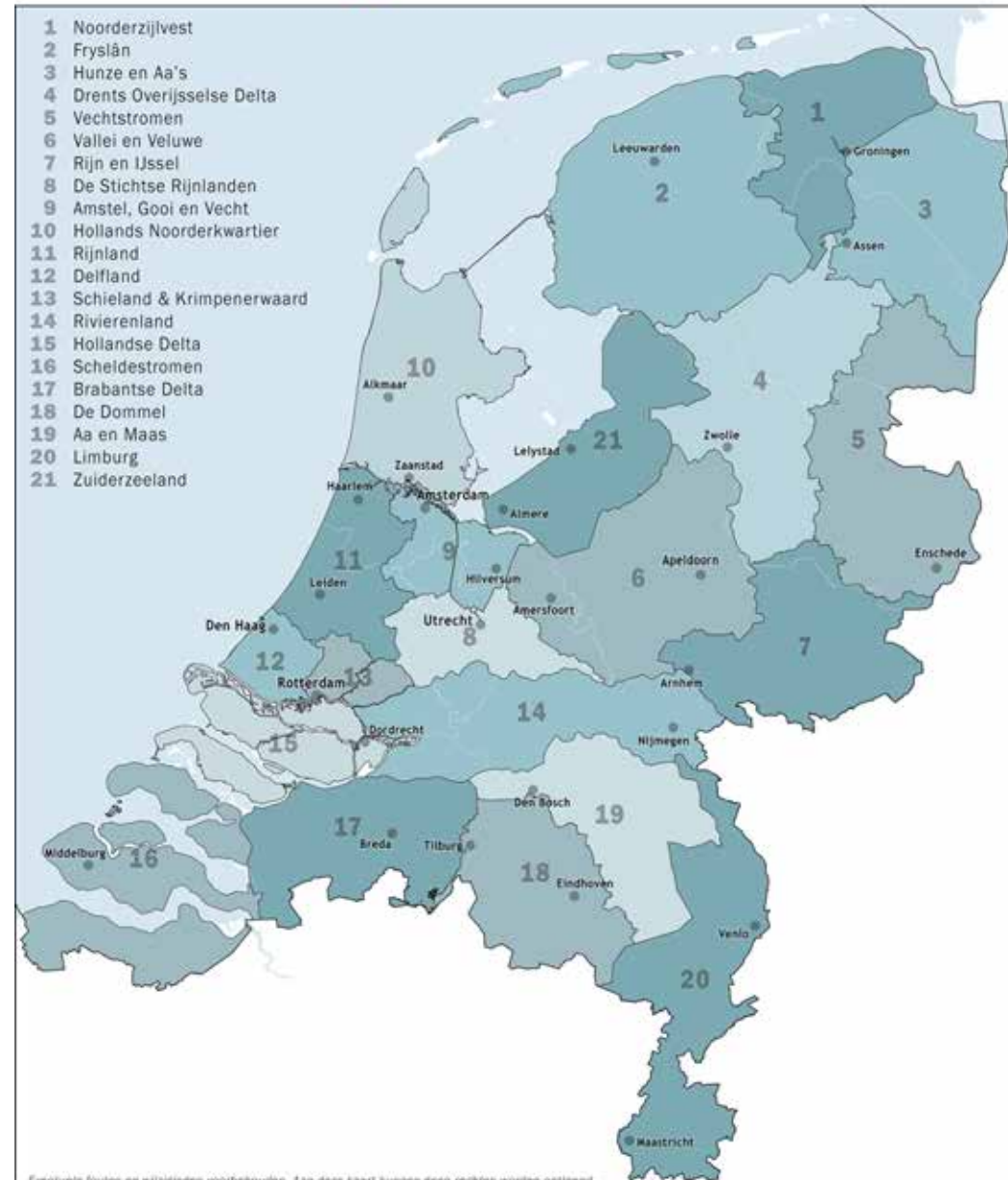
Beheerders waterstaatswerken

Rijk: rijksoppervlaktewateren, o.m. Noordzee, Waddenzee, IJsselmeer, grote rivieren + enkele waterkeringen

Waterschappen: overige watersystemen, regionale wateren, o.m. > 95% primaire waterkeringen + secundaire waterkeringen

WATERBEHEER 21 Waterschappen

2019

Sectoraal juridisch instrumentarium beheerders

- **Beheerders:** eigen sectoraal juridisch instrumentarium voor beheer waterstaatswerken gericht op voorkoming en beperking wateroverlast en overstromingen
  - **Programma's:** maatregelen gericht op bereiken omgevingswaarden voor waterstaatswerken
  - **Actief beheer waterstaatswerken:**
    - Projectbesluit aanleg/wijziging waterstaatswerk (doorwerking naar omgevingsplan, goedkeuring GS, versnelde gecoördineerde procedure uitvoeringsbesluiten) + gedoogplichten + onteigening
    - Bergingsgebieden: aanwijzing legger + omgevingsplan ➡️ duldplicht tijdelijke waterberging
  - **Passief beheer waterstaatswerken:**
    - Regulering activiteiten m.b.t. waterstaatswerken + beschermings- en reserveringszones
    - Regulering oppervlakteverhardingen vanwege versnelde afvloeiing hemelwater naar oppervlaktewater
    - Sectoraal karakter: omgevingsvergunning wateractiviteit verplicht los aanvragen van andere activiteiten

Afstemming regulering gebruik waterstaatswerken met omgevingsplan

- **NL-watersysteemtoets**: bij vaststelling omgevingsplan rekening houden met gevolgen voor watersysteembeheer ➡ opvattingen watersysteembeheerder betrekken
- Omgevingsplan mag niet op voorhand onuitvoerbaar zijn vanwege waterregelgeving
- Juridisch bindende doorwerking sectorale regulering activiteiten t.a.v. waterstaatswerken naar omgevingsplan d.m.v. instructieregels
  - Rijk: o.m. Beleidsregels Grote rivieren, bescherming primaire waterkeringen en gebiedsreserveringen grote rivieren
  - Regionale regierol provincie: vertaling waterschapsverordening + beleidsregels naar omgevingsplan d.m.v. instructieregels mogelijk
- Geen dubbele bescherming waterstaatswerken in omgevingsplan

Preventie: gevolgbepierking (laag 2)

- Ruimtelijke ordening: regels nodig voor evenwichtige toedeling van functies aan locaties in **omgevingsplannen**
- Proactief instrumentarium
  - Locatiekeuze nieuwbouw: landelijke overstromingsgevaarkaart
  - Voorwaarden nieuwbouw: pas recentelijk 'Maatlat Groene en klimaatadaptieve omgeving'
  - Rijksbeleid: vooralsnog niet juridisch bindend
- Curatief instrumentarium:
  - Knelpunten inventariseren: decentrale stresstesten + risicodialogen
  - Saneren of beperken bouwmogelijkheden omgevingsplan + voorbereidingsbescherming ➡ nadeelcompensatie
- Bindende sturing m.b.v. nationale/provinciale instructieregels mogelijk

The infographic is divided into two vertical columns. The left column is titled 'Gevolgbepierking overstromingen' and the right column is titled 'Wateroverlast'. Each column contains a title, a description, a 'Richtlijn' (guideline), a 'Voorkeursvolgorde' (preferred order), and a 'Voorbeeld' (example).

Gevolgbepierking overstromingen

De gebouwde omgeving is via gevolgbepierking voorbereid op overstromingen in buitendijks gebied, vanuit het regionale watersysteem en door dijkdoorbraken

Richtlijn

Overstromingsrisico's van overstromingskans, waterdiepte en evacuatielijd en bijbehorende impact afwegen met specifieke aandacht voor vitale en kwetsbare functies

Voorkeursvolgorde

Voorbeeld:
Basisveiligheidsniveau
Metropoolregio Amsterdam

Wateroverlast

Hevige neerslag leidt niet tot waterschade aan gebouwen, boven- en ondergrondse infrastructuur en voorzieningen. Kwetsbare en vitale functies en voorzieningen blijven beschikbaar.

Landelijke norm

Geen waterschade tot en met een bul die 1 x per 100 jaar voorkomt, vitale en kwetsbare functies blijven beschikbaar

Geen waterschade bij 0,2 meter waterdiepte op straat
Verbonden met thema's:

Decentrale norm

Neerslag op privaat terrein verwerken op privaat terrein of daarvoor bestemde extra voorzieningen in het plangebied of binnen de watersysteemgrenzen

Ontwikkeling voorkomt afwenteling

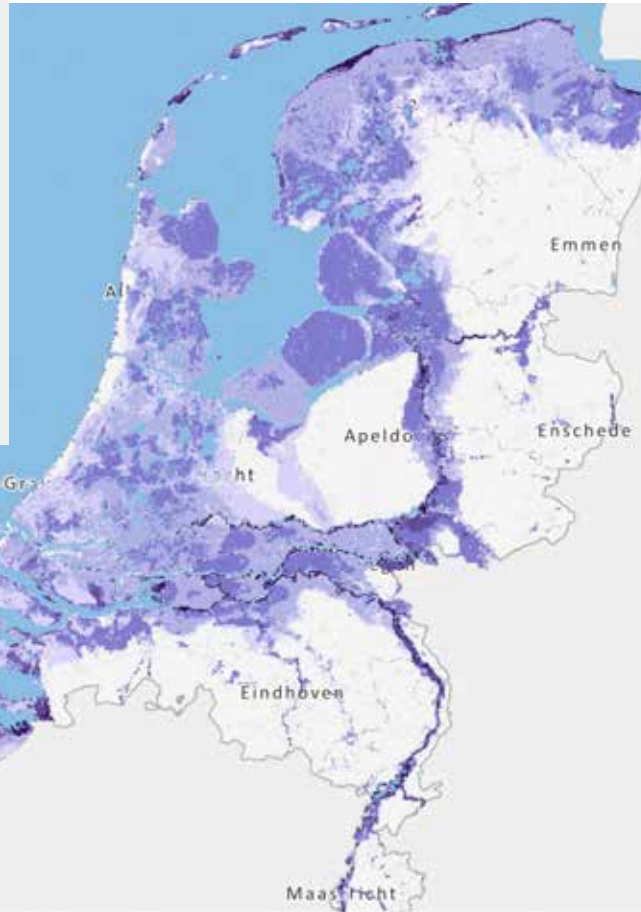
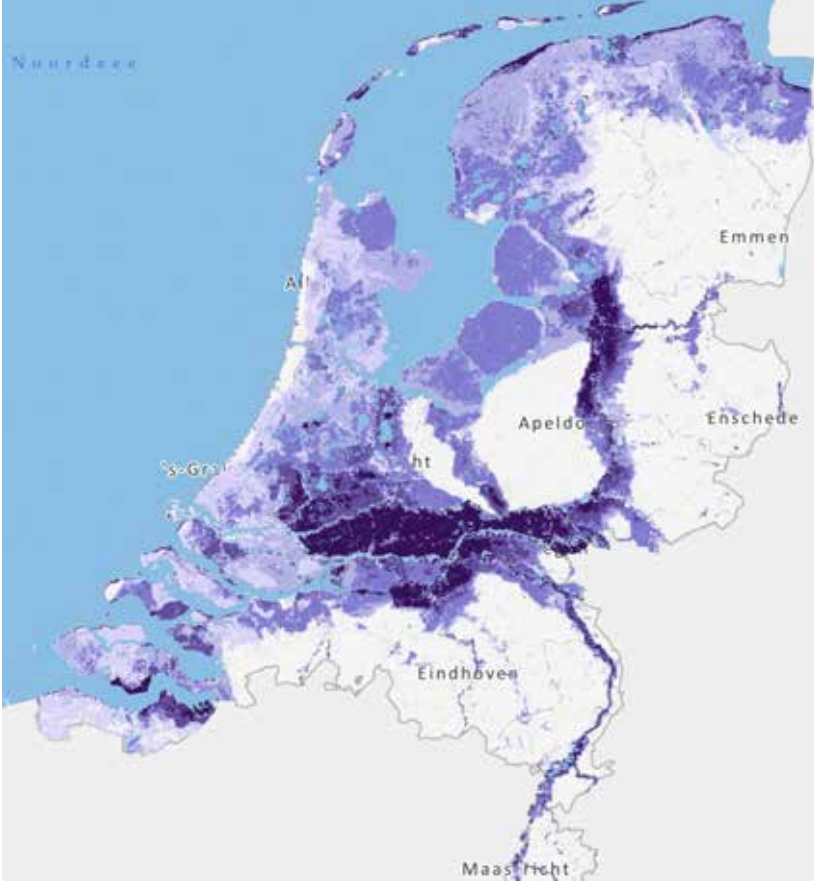
Richtlijn

In het gebied is natuurlijke en bovengrondse afwatering zoveel mogelijk aanwezig.

Voorkeursvolgorde

- Benutten en besparen,
- Vasthouden en infiltreren,
- Bergen,
- Afvoeren

Landelijke overstromingsgevaarkaart

Gevaarzonering

2022 (links) / 2050 (rechts)

- Zone 1
- Zone 2
- Zone 3
- Zone 4
- Zone 5

Zone	Gevaar	Overstromingskarakteristieken
0	Afwezig	Niet-overstroombaar
1	Zeer gering (schadegevaar < 5 €/jr)	Overstroombaar, zeer kleine (en/of onbekende) kans
2	Gering (schadegevaar 5- 50 €/jr)	Overstroombaar, zeer kleine kans en/of geringe waterdiepte
3	Matig (LSG 50- 500 €/jr of LSG 5- 50 en LVG > 10 ⁻⁵)	Overstroombaar, kleine kans en/of beperkte waterdiepte
4	Groot (LSG 500- 5.000 €/jr of LSG 50- 500 en LVG > 10 ⁻³)	Overstroombaar, middelgrote kans en middelgrote waterdiepte
5	Zeer groot (LSG > 5.000 €/jr of LSG 500-5000 en LVG > 10 ⁻²)	Overstroombaar, grote kans en grote waterdiepte

<https://storymaps.arcgis.com/stories/e2f85f5d60c24965b93913e0b044e19c>

Enkele conclusies

- Overstromingsrisicobeheer NL is sterk gericht op **kansbeperking/protectie** (laag 1)
  - Sterk genormeerd, krachtig sectoraal juridisch instrumentarium beheer waterstaatswerken, functioneel georganiseerd
  - Doorwerking naar omgevingsplannen d.m.v. watersysteemtoets + rijksinstructieregels t.a.v. nationale waterbelangen
  - Regionale regierol provincie: evt. doorwerking naar omgevingsplannen d.m.v. instructieregels
- **Preventie**: duurzame ruimtelijke ordening (laag 2)
  - Omgevingsplan: locatiekeuze + voorwaarden bebouwing
  - *Proactief*: lokaal ingevuld, pas recent rijksbeleid met WBS (locatiekeuze + maatlat): niet juridisch bindend
  - *Curatief*: vooral regionaal inventariseren van knelpunten
  - Juridische sturing/borging?

